

Kærlighedsformer og symboler i »Historien om en moder«

Den naturlige kærlighed (fx kærligheden til et barn)

Natten

Søen

Graverkonen

Næstekærligheden

Man kan ikke rykke andre planter op for ens egen skyld

Kærligheden til Gud

Protestantisk-kristen Gudsopfattelse: Gud er barmhjertig og må gøre det rigtige – der kan ikke være et helvede

Gud bestemmer alt – også over døden

Guds vilje er uforståelig for mennesket

Vi kan ikke vide, hvad det rigtige er – det kan kun Gud

Moderen gives ingen vished – tilbage er kun troen

Kærligheden giver igen

Moren får sine øjne tilbage, der er klarere end før

»Den lille havfrue«

To planer i tolkningen af »de svære eventyr«

Realplan: hvad der netop sker i eventyret

Symbolplan: eventyret som udtryk for ex en samfundsmæssig problemstilling (satire), en digters psyke/problemer, noget eksistentielt...

Tolkningerne af »Den lille havfrues« slutning

Hans Brix: »en smule forløsning for skuffede hjerter«. Udtryk for digterens forelskelse i Louise Collin.

Billeskov Jansen: »Andersen mangler her den tragiske digters mod«.

Eigil Nyborg: slutningen er æstetisk mislykket – slutningen virker påklistret, og det må være Andersens gode hjerte, der er løber af med ham. En kristeligt farvet redning kan ikke redde den hedenske skikkelse, havfruen er. Også udtryk for digterens forelskelse i Louise Collin.

Baggesen: Eventyret er ikke æstetisk mislykket men tematisk sammenhængende ud fra en kristen forståelsesramme. Det er, ifølge Baggesen, planlagt fra starten »med Havfruens frelse for øje«. Slutningen kommer alligevel til kort, da Andersens ironi ophører her – det sentimentale får overhånd. Men generelt ser han eventyret som den eksistentielle side af Andersen, der ser mennesket som sammenhengsløst udleveret til tilværelsen – og til en nåde, det ingen indlydelse har på.

Erik A. Nielsen: Andersen bliver ikke for sentimental. Den sfære, som havfruen ender i, er repræsentant for den eksistensform, som Andersen igennem hans selvophævende digtning har placeret sig selv i – et fantasirum, hvor Andersen i eventyret med fuld ret kan begræde sin egen skæbne som menneske.

Mogens Pahuus: Eventyret er en sammensmeltning af en platonisk, en protestantisk og en katolsk tankegang: flere lagdelte verdener, »af en fremmed magt« afhænger hele hendes evige tilværelse og »ved gode Tanker skaber sig én«, dvs. en evig tilnærmelse. Et eventyr om menneskets natur og livsmuligheder.

Fire verdener

Havet/Vand

- Umiddelbarhed
- Uproblematiske liv i naturen – i lighed med dyrenes
- Rækker ikke ud over det naturlige kredsløb

Landjorden/Jord

- Ånden bliver vakt
- Man får selvbevidsthed som kønsvæsen
- Den sande kærlighed bliver mulig, den hvor det eneste vigtige er den andens ve og vel
- Forbindelse mellem kærligheden og seksualiteten: kan både drive opefter og nedefter
- Lidelse er forbundet med at man opgiver livet i umiddelbarhed

Luftens og luftåndernes verden/Luft

- Havfruen må opgive den jordiske kærlighed
- Da hun er villig til at opgive sit eget liv for en andens, gør hun sig fortjent til den evige salighed

Den evige saligheds og solens verden/Ild

- Er ikke noget, vi selv kan bestemme over
- Noget vi må gøre os fortjent til

Fortællemåden

- Ironi
- Tragedie

Symboler

- Farverne
- Øjne
- Håret
- Tungen/stemmen